

SUBJEKTIVNÍ STANOVISKA RESPONDENTŮ

VÝBĚROVÁ ŠETŘENÍ V SOCIOLOGII (SURVEY) SOC751

Výzkumný tým: Andrea Novosadová
Aneta Podhrázká
Zuzana Tobolová

Vyučující: PhDr. Aleš Burjanek, Dr.

Datum odevzdání: 24.11.2006

Fakulta sociálních studií MU, 2006/2007

Hlavní výzkumné hypotézy

- Sociální vyloučení v ČR se v největší míře projevuje v ekonomické dimenzi.
- Za zdroj sociálního vyloučení považují sociálně vyloučení především absenci vhodného zaměstnání
- Vyloučení v ekonomické dimenzi chápou sociálně vyloučení lidé jako subjektivně nejzávažnější.
- U sociálně vyloučených převládá kumulace všech tří dimenzí sociálního vyloučení.
- Příjemci sociálních dávek se cítí sociálně vyloučení.
- Příjemci sociálních dávek považují svoji životní úroveň za nízkou.
- Sociálně vyloučení lidé vnímají svoji situaci jako bezvýhodnou.
- Míra sociálního vyloučení je vyšší u žen než u mužů.
- Skupinou nejvíce ohroženou sociálním vyloučením budou lidé, kteří dosáhli pouze základního vzdělání.
- Lidé s vyšším počtem dětí jsou častěji ohroženi sociálním vyloučením než lidé s menším počtem dětí.

H: Sociální vyloučení v ČR se v největší míře projevuje v ekonomické dimenzi.

Vyloučení v ekonomické dimenzi chápou sociálně vyloučení lidé jako subjektivně nejzávažnější.

1.) Která z následujících skupin obtíží vás osobně v současné době tíží nejvíce?

- nedostatek ekonomických prostředků, nevyhovující nebo žádné zaměstnání
- malá možnost rozhodovat o poměrech ve společnosti, potlačování mých lidských práv
- nedostatek společenských kontaktů, nemožnost dostat se do vyšší společenské třídy

Komentář [b1]: V jedné odpovědi je obsaženo více variant.

Komentář [b2]: Zde i dále přiřadte k odpovědím identifikační čísla. Je to nutné pro lepší orientaci a v případě pozdější analýzy.

2.) Pokud byste si mohli vybrat jedno jediné přání, které se vám může splnit, vybrali byste si:

- možnost ovlivňovat společenské dění v obci, ve které žiji
- trávit volný čas zcela podle mých představ
- mít dostatek peněz na to, abych byl zajištěn já i moje rodina
- mít větší vliv na politické dění ve státě
- mít možnost dosáhnout dobrého společenského postavení
- mít práci, která by odpovídala mým představám a která by byla dobře zaplacená

3.) Co Vám nejvíce brání ke spokojenosti (vyberte jednu odpověď)?

- nedostatek volného času
- nedostatek ekonomických prostředků
- nedostatek sociálních styků
- setrvávání v nevyhovujícím zaměstnání, časté střídání zaměstnání či nezaměstnanost
- nedostatek uznání ze strany mého okolí
- nemožnost projevit má lidská práva

Komentář [b3]: Třeba respondenti nic nebrání. Otázka je poněkud sugestivní nebo chybí i varianta „jsem spokojený“

H: Za zdroj sociálního vyloučení považují sociálně vyloučení především absenci vhodného zaměstnání

4.) Co je podle vašeho názoru hlavní příčinou vašich finančních potíží (vyberte jednu odpověď)?

- moje neschopnost hospodařit s penězi

Komentář [b4]: Chybí varianta „jiná“

- málo štědrý stát
- vysoké výdaje na domácnost
- vysoké výdaje spojené s dětmi
- absence finanční podpory ze strany mé rodiny
- mám nedostatečně finančně ohodnocené zaměstnání
- jsem bez zaměstnání

5.) Co je podle vašeho názoru dnes nejdůležitější pro to, aby byl člověk příznivě hodnocen ostatními členy společnosti?

- atraktivní vzhled
- přátelský přístup
- bohatství získané jakýmkoli způsobem
- vhodné zaměstnání, ve kterém se člověk realizuje
- široké kontakty s ostatními lidmi
- vliv na politické rozhodování
- jiné

6.) Které z následujících řešení vašich ekonomických potíží byste si vybrali?

- výhra v loterii
- nalezení dobré práce, která mne bude bavit a která bude dobře zaplacená
- pobírání sociálních dávek
- nechám se finančně podporovat svou rodinou

Komentář [b5]: Chybí varianta jiné

7.) Máte momentálně zaměstnání?

- ano (přejděte na otázku 9)
- ne (pokračujte otázkou 8)

8.) V čem spatřujete hlavní příčinu toho, že jste momentálně bez zaměstnání?

- nemám dostatečné vzdělání
- nemám dostatečnou praxi
- nemám šanci dostat se k dobré práci
- nechci pracovat
- není dostatek pracovních míst, a když nějaké místo vznikne, dostane se k němu přednostně ten, kdo má dobré společenské kontakty

H: U sociálně vyloučených převládá kumulace všech tří dimenzí sociálního vyloučení.

9.) Jsou ekonomické potíže jediným problémem, který vás trápí?

- ano (přejděte na otázku 11)
- ne (přejděte na otázku 10)

10.) Vyberte všechny oblasti, u kterých se domníváte, že by mohly být ve vašem životě na lepší úrovni:

- má finanční situace
- moje bydlení
- trávení mého volného času
- mé zaměstnání
- mé společenské styky, kontakty
- můj vliv na společenské dění v místě mého bydliště

Komentář [b6]: Nemusíte psát mě, má, můj...to je jasné z kontextu

- můj vliv na politické dění ve státě
- mé společenské postavení
- moje životní úroveň

H: Příjemci sociálních dávek se cítí sociálně vyloučení.

11.) Cítil/a jste se někdy sociálně vyloučen/a?

- ne (přejděte na otázku 16)
- ano (pokračujte otázkou 12 a dalšími)

Komentář [b7]: Příliš obecná otázka, respondent ji nemusí rozumět.

12.) Máte pocit, že jste jakýmkoli způsobem znevýhodněn/a oproti ostatním lidem na trhu práce?

- ano
- ne

13.) Máte pocit, že jste jakýmkoli způsobem znevýhodněn/a oproti ostatním lidem v soužití se členy společnosti?

- ano
- ne

Komentář [b8]: Nesrozumitelná otázka, respondent ji nemusí rozumět

14.) Máte pocit, že jste jakýmkoli způsobem znevýhodněn/a oproti ostatním lidem při užívání celospolečenského blahobytu?

- ano
- ne

Komentář [b9]: totéž

15.) Máte pocit, že jste jakýmkoli způsobem znevýhodněn/a oproti ostatním lidem při prosazování svých lidských práv?

- ano
- ne

Komentář [b10]: totéž, ptejte se konkrétněji!

H: Příjemci sociálních dávek považují svoji životní úroveň za nízkou.

16.) Jak vysokou máte dle vašeho názoru životní úroveň?

- mám nízkou životní úroveň
- mám střední životní úroveň, ani nízkou, ani vysokou
- mám vysokou životní úroveň

17.) Jste spokojeni se svou současnou životní úrovní?

- ano, jsem spokojen/a
- ne, přál/a bych si mít vyšší životní úroveň

18.) Jak jste spokojen/a s úrovní vašeho bydlení?

- mám vlastní bydlení, takové, jaké jsem si představoval/a
- mám vlastní bydlení, které ale neodpovídá mým představám
- nemám finance na vlastní bydlení, úroveň mého bydlení je nízká
- z finančních důvodů jsem nucen bydlet v bytě zcela nevyhovujících podmínek

Komentář [b11]: Dvě varianty odpovědi

19.) Do jaké sociální vrstvy byste se z vašeho subjektivního pohledu zařadil/a?

- vyšší třída
- vyšší střední třída
- nižší střední třída
- nižší třída
- skupina **chudých**

Komentář [b12]: Jak má respondent pochopit, co myslíte skupinou chudých? Zvažte tuto variantu odpovědi.

H: Sociálně vyloučení lidí vnímají svoji situaci jako bezvýchodnou.

20.) Jak vidíte svoji životní situaci do budoucna?

- bude stále stejná
- bude se zhoršovat
- bude se zlepšovat

21.) Jaké východisko ze své současné životní situace pokládáte za reálné?

- vyhraji v **loterii**
- budu se vzdělávat a najdu dobrou práci
- nejsem schopen si poradit se svou situací, mám pocit, že jsem v začarovaném kruhu
- najdu si nového bohatého životního partnera
- jiné (napíšte):

Komentář [b13]: Nevím, jestli tato varianta je nutná, spíš bude pro všechny úsměvná. Pokud někdo bude mít tento názor napíše ho do kolonky jiné..

H: Míra sociálního vyloučení je vyšší u žen než u mužů.

Skupinou nejvíce ohroženou sociálním vyloučením budou lidé, kteří dosáhli pouze základního vzdělání.

Lidé s vyšším počtem dětí jsou častěji ohroženi sociálním vyloučením než lidé s menším počtem dětí.

K ověřování těchto hypotéz poslouží zejména faktografické otázky z předchozího úkolu, konkrétně otázky č. 1 (pohlaví respondenta), č. 5 (počet dětí) a č. 13 (nejvyšší dosažené vzdělání). Dodatečnou otázkou k ověřování těchto tří hypotéz je následující:

22.) Jaká je z vašeho pohledu míra sociálního vyloučení, které osobně **pocít'ujete?**

Zvolte číslo od 1 do 10, kde 1.....necítím se vůbec sociálně vyloučen,
10...cítím se být natolik sociálně vyloučen, jak jen je to
v naší společnosti možné

Komentář [b14]: Jenže podle hypotéz testujete skutečnou míru vyloučení, a ne subjektivní pocit, takže tato otázka s hypotézami příliš nesouvisí.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10